

Svenska
Fyrslskapet
www.fyr.org

Svenska fyrplatser

- en del av vårt kulturarv

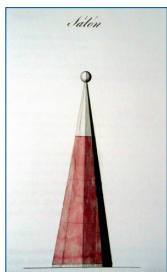
Hållö

Hällö

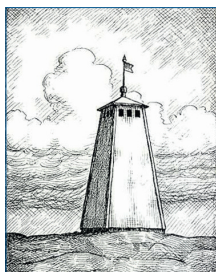
Karaktär: Fl 12s. Svenskt nr: 835700.

Position: N 58 20, O 11 13.

Internationellt nr: C 0375.

Salö båk 1730 och 1825.

Hällö fyr och fyrby.

Hällö fyr byggdes 1842 av sten uthuggen på ön och det är en stabil koloss som inga stormar biter på, lanterninen byggdes från början direkt på stenfyrens tak. Det skulle dock visa sig att en tillbyggnad på höjden behövdes då ljuset bl.a. skymdes av grannön Sälö. Förhöjningen i form av en 5 m hög järnkön (design Heidenstam) tillkom 1868 och formade därmed om fyrens utseende. Fyrbyggnaden är vitkalkad och järnkonen rödmålad. Lanterninen, gjuten i brons, är tillverkad i Frankrike och försedd med vattenutkastare utförda som lejonhuvuden. Förste fyrmästaren på Hällö, Christoffer Busck, tillträdde 1842. Siste fyrmästaren, Fredrik Westerberg, lämnade ön 1969 när fyren avbemannades.

Innan Hällö fyr byggdes uppfördes 1730 den första båken på grannön Sälö. Båken blåste ner 1824. År 1825 uppfördes en vit fyrkantig båk på Sälö som ersättning för den nedblåsta. I ett kungligt brev år 1836 talas om att en stenkolsfyr skulle ersätta båken men 1840 beslutades att det istället skulle uppföras en lampfyr på platsen. Inget av detta blev dock av utan Sälö båk revs i slutet av 1800-talet och Hällö fyr uppfördes.

Som lyskälla användes rovolja under de första fem decennierna. När fotogen 1887 börjar utnyttjas blir ljuset starkare, men först när en modern luxbrännare installeras 1907 blir ljuset fullt acceptabelt för de sjöfarande och kunde ses långt ut till havs, ända upp till 21 distansminuter motsvarande c:a 40 000 meter. Sista steget tillkom 1948 då fyren elektrifierades, vilket innebar större säkerhet och förbättrade villkor för personalen. Den stora roterande planlinsen av 2:a ordningen (1400 mm) från 1868 byttes 1969 ut mot PRB-46 Mk I (sealed beam lampor placerade två uppe på varandra i en cirkel) och c:a 0,5 m under dessa lampor en reservbelysning av typ PRB-46 Mk II, alla lampor roterade. I början av 2000-talet installerades lysdioder.

Ibland rådde förhållanden som inte ljuset från fyren klarade av, nämligen dimma och då måste sjöfarten varnas på annat sätt. Under 1800-talets senare hälft tillkom vid landets fyrplatser mistignalstationer som sköttes av fyrpersonalen. År 1894 installerades en knallsignalsapparat på Hällö för mistignalering. Alldeles intill fyren finns ännu idag rester av en husgrund där knallskotten förvarades i en mindre byggnad. Årsförbrukningen av knallpatroner varierade mellan 2000-3000. Knallsignalsapparaten ersattes 1928 av en naufon som bölade kraftigt och därmed gav varning åt sjöfarten.

<i>Tidigaste fyr år:</i>	1842
<i>Nuvarande fyr år:</i>	1842
<i>Automatiserad år:</i>	1969
<i>Avbemannad år:</i>	1969
<i>Tornets höjd:</i>	20 m
<i>Lyshöjd över havet:</i>	39,2 m
<i>Lysvidd:</i>	21 nm
<i>Original optik:</i>	9 paraboliska speglar (spegeldiameter 52 cm) och 9 envekgiga rovoljelampor med oföränderlig oljeyta, allt monterat på en cirkelrund järnring, omloppstid 6 min
<i>Nuvarande optik:</i>	Sabik LED 350
<i>Fyrapparat:</i>	LED-lampa som blinkar med vitt sken var 12:e sekund
<i>Övrig utrustning:</i>	Sjökabel
<i>Byggnadsmaterial:</i>	Sten och järnplåt
<i>Tornets färg & form:</i>	Vitt cylindriskt torn med röd plåttopp
<i>Fyrplatsbostäder:</i>	Tre hus med tre lägenheter disponeras av Sjöfartsverkets fritidsnämnd. Det gamla telegrafhuset är ombyggt till vandrarhem och rum kan bokas via föreningen Utpost Hållö, 0703-53 68 22, hemsida: www.utpost-hallo.nu
<i>Ägare & ev. ::</i>	Klicka på QR-koden nedan för att komma till fyrens hemsida i Fyrwiki
<i>kontaktperson:</i>	Statligt byggnadsminne 1935, fyren. Förslag om ökat bygg- nadsminne, hela fyrplatsen. Ön är naturreservat.
<i>Skydd enligt lag:</i>	

QR-kod till Hållös Fyrwiki-sida:

Vägbeskrivning:

Närmaste större ort är Smögen/Kungshamn. Kör väg E6 norrut från Göteborg till Gläborg (c:a 87 km) därefter väg 162 och 171 till Smögen (c:a 27 km). Sommartid finns det regelbundna båtturer från Smögens brygga till Hållö. Turen tar 10 minuter och kostar (2012) 80 kr tur o retur. Kontakta Stig Andersson, Smögen, 0523-312 67, 0706-91 36 33. Det finns även en liten, men bra båthamn på ön.

Övrigt om Hållö:

Föreningen Hållö vänner har placerat ut skyltar som informerar om öns historia. Hållö kapell (tidigare maskinhus) visas för allmänheten under sommartid liksom Hållö Fyr. Möjlighet till vigslar och dop finns både i kapellet och i fyren.

Evert Taubes bror, Gerhard Fredrik, omkom i en båtolycka under fiske i farvattnen utanför Hållö 1906 tillsammans med fyrvaktaren och fyrbiträdet. Det blåste hastigt upp till storm och deras båt bröts ner. Varken kroppar eller båt hittades efter olyckan.

Under kriget sköts den 22 oktober 1943 ett svenskt kurirplan, DC 3:an "Gripen" ner av tyskt flyg över Skagerack och störtade i området "Kålhagen" på Hållö. Tretton personer omkom och två personer räddades.

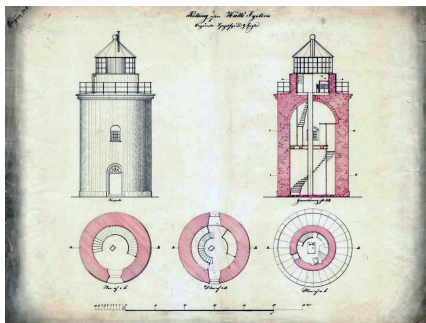
Foto: *Monika Montell: Omslagsbild, bild sid. 3 och Pengeskär sid 4*

Esbjörn Hillberg: Bild sid. 2

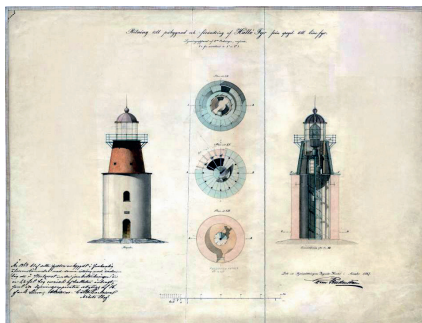
Tomas Knutsson: Bild av Måseskär, sid 4

Ritningar: *Krigs- och Riksarkivet*

Hällö och fyrar i närheten

Hällö fyr 1842.

Hällö fyr 1868.

Måseskärs nya och gamla fyr.

Pengeskär och Hatteflu utanför Hällö.

Hur blir jag medlem i Svenska Fyrsällskapet?

Svenska Fyrsällskapet, bildat 5 oktober 1996, är en ideell allmännyttig förening öppen för alla. Du är välkommen som medlem och att delta i våra aktiviteter som du kan läsa om på vår hemsida www.fyr.org. Vi arrangerar årligen 25-30 föredrag samt fyrutflykter.

Som medlem får du vår tidning Blänket fyra gånger per år. Tidningen är fylld med artiklar och gammalt och nytt om våra fyrar.

Årsavgift för enskild medlem är 200:-, för företag 1000:- och för föreningar 250:-. Vill du bli medlem så fyll i blanketten för "Medlemskap" på hemsidan alt. maila till medlem@fyr.org eller ring tel. 08-710 3333. Avgiften betalas in på Bg nr 5401-9344 då du fått en faktura. Uppge dina kontaktuppgifter såsom adress, telefonnummer och email på talongen så att vi kan uppdatera vårt medlemsregister.

Kontaktpersoner m.m. i Svenska Fyrsällskapet finner du genom att klicka på QR-koden som länkar till hemsidan.

